

2018
2019

10. SINIF
TARİH

ORTAK SINAV
İL RAPORU

ÖLÇME
DEĞERLENDİRME
MERKEZİ

SAKARYA

SUNUŞ

Çocuklarınızı, içerisinde yaşadığınız zamana göre değil, onların yaşayacakları zamana göre yetiştirin... Hz. Ali (R.A.)

Millî Eğitim Bakanlığımızın 2023 Vizyonu'nda yer alan ve Ölçme-Değerlendirme Sistemimizi güçlü bir yapıya kavuşturmak amacıyla ilimizde kurulan Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Birimimiz bu amaç doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Ölçme değerlendirme faaliyetlerinde uygulama birliği sağlamak, öğrenci ve öğretmenlerin güncellenen öğretim programlarına hızlı ve etkin bir şekilde uyumlarını kolaylaştırmak, zümre ve ders başarısının artırılmasına katkıda bulunmak, sonuç analizleri yaparak verileri zümre, okul, ilçe ve il düzeyinde değerlendirmek, elde edilen veriler ışığında yeni stratejiler belirlenmesine yardımcı olmak amacıyla ilimiz genelindeki

tüm resmî/özel okullarımızda 12 dersten ortak sınav yapılmıştır.

Yapılan ortak sınavların hazırlanması, uygulanması ve sonuçlandırılması süreçleri tamamen ölçme biliminin gereği bir dizi işlem basamaklarından oluşmaktadır. Sınav sonunda oluşan verilerin ilgili zümre öğretmenlerimizle ve kamuoyu ile paylaşılması, inanıyorum ki ölçme değerlendirme faaliyetlerine yeni bir ivme kazandıracaktır.

Bu değerli çalışmanın yapılmasında emeği geçen "ilimizin yükselen değeri" Sakarya Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Birimimize ve ölçme değerlendirme branş koordinatörlerimize teşekkür ediyor, raporun hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Fazilet DURMUŞ
İl Millî Eğitim Müdürü

İÇİNDEKİLER

➤	ORTAK SINAVIN KAPSAMI	1
➤	ORTAK SINAVLARIN HAZIRLANMA SÜRECİ	1
➤	ORTAK SINAV UYGULAMASINA AİT BAZI VERİLER	2
➤	TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV UYGULAMASINA AİT İSTATİSEL VERİLER	2
➤	MADDE ANALİZLERİNİN YORUMLANMASI İÇİN BAZI TEMEL BİLGİLER	2
➤	MADDE GÜÇLÜK İNDEKSİ	2
➤	ÜST VE ALT GRUPLAR	2
➤	MADDE AYIRICILIK İNDEKSİ	2
➤	KR-20 (İÇ TUTARLILIK KATSAYISI)	2
➤	TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV ÖĞRENCİLERİ DOĞRU SAYILARINA GÖRE FREKANS DEĞERLERİ	3
➤	TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV İLÇE KATILIM* SAYILARI	4
➤	ORTAK SINAVIN DEĞERLENDİRİLMESİ	4
➤	SORU 01	6
➤	SORU 02	7
➤	SORU 03	8
➤	SORU 04	9
➤	SORU 05	10
➤	SORU 06	11
➤	SORU 07	12
➤	SORU 08	13
➤	SORU 09	14
➤	SORU 10	15
➤	SORU 11	16
➤	SORU 12	17
➤	SORU 13	18
➤	SORU 14	19
➤	SORU 15	20
➤	SORU 16	21
➤	SORU 17	22
➤	SORU 18	23
➤	SORU 19	24
➤	SORU 20	25

İL RAPORU

2018 - 2019 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TARİH DERSİ 2. DÖNEM 1. ORTAK SINAVI

GİRİŞ

<http://sakaryaodm.meb.gov.tr>

@sakaryaodm

sakaryaodm@gmail.com

© Sakarya Ölçme Değerlendirme Merkezi

Ortak Sınavın Kapsamı

Tarih Dersi 10. Sınıf

10. sınıf tarih dersi ortak sınavı, 1. dönemin ocak ayı kazanımları ile 2. dönemin ilk sekiz hafta sınavı ait kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

2. Dönem 1. Ortak Sınavında toplam 7 kazanımdan soru üretilmiştir. Ortak sınav sorularımız madde güçlükleri ve madde ayırt edicilik düzeyleri eşit olarak dağıtılmaya özen gösterilerek hazırlanmıştır.

Ortak Sınavların Hazırlanma Süreci

Ortak sınav sorularımız tam zamanlı görevle çalışan branş koordinatörlerimizce ve gönüllü soru yazarlarımızın katkılarıyla hazırlanmıştır. Hazırlanan sınavlar Ölçme Değerlendirme Merkezi'nde redakte edilerek A ve B grubu olarak yirmişer sorudan oluşmuş, farklı illerde pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonrasında kazanımlarla ilgili soru maddeleri analiz edilerek ortak sınavlar için en uygun sorular seçilmiştir.

Seçilen sorularla aynı sorulardan oluşan iki farklı kitapçık hazırlanmıştır. Soru kitapçıkları, öğrenci adına hazırlanan optik formlar ve kontrol çizelgeleri sınıf seviyelerine göre tasnif edilerek poşetlenmiştir. Okullar için oluşturulan sınav kutuları

kilitlenerek ilçelere teslim edilmiştir. İlçe ölçme değerlendirme komisyonları tarafından ortak sınavdan bir gün önce ya da sınav günü sabahı okullara teslim edilmiştir.

20 soru
7 kazanım

Ortak Sınav Uygulamasına Ait Bazı Veriler

TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV UYGULAMASINA AİT İSTATİKSEL VERİLER

Uygulanan ortak sınava ait veriler TAP istatistik uygulaması kullanılarak analiz edilmiştir. Değerlendirme sürecinde optik form alanında yabancı uyruklu kısımları işaretli olan öğrenciler, "Girmedi" alanı kodlananlar ile "Girmedi" olarak işaretlenmemesine rağmen gerçekte girmeyen öğrencilerin (optik formları ve cevap alanı boş bırakılan) verileri Excel programında temizlenmiştir. Bundan dolayı okullara gönderilen karnelerdeki ortalamalar ve öğrenci sayıları gibi bazı verilerin uyuşmadığı görülebilir.

İl geneli yapılan 10. sınıf tarih dersi ortak sınav uygulamasında hazırlanan kitapçıklardaki sorular konu bütünlüğü dikkate alınarak kolaydan zora olacak şekilde A ve B kitapçıklarında sıralanmıştır. Sınav uygulamasına katılarak istatistik verileri değerlendirilen toplam **11.976** öğrenci vardır. Ortak sınav uygulamasına ait veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Madde Analizlerinin Yorumlanması İçin Bazı Temel Bilgiler

MADDE GÜÇLÜK İNDEKSİ

Maddenin zorluğu veya kolaylığı hakkında bilgi verir. Madde puanlarının aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır. $0,00 \leq P_j \leq 1,00$ arasında değerler alır.

MADDE GÜÇLÜK DEĞERİ	YORUMU
0,00-0,20	Çok Zor
0,21-0,40	Zor
0,41-0,60	Orta Güçlükte
0,61-0,80	Kolay
0,81-1,00	Çok kolay

MADDE AYIRICILIK İNDEKSİ

Madde ayırt edicilik düzeyi, incelenen soru ile test toplam puanı arasındaki ilişkinin bir göstergesidir. İncelenen soru ile testte yüksek başarı ve düşük başarı gösteren öğrencileri ne kadar ayırt edilebildiği bu istatistikle belirlenmektedir (Henrysson, 1971; Kelley, 1939; Nunnally, 1972). d ile gösterilen ayırt edicilik katsayısı **-1** ile **1** arasında değer alır. Ortalama ayırt edicilik katsayısı bir testte ya da alt testte yer alan soruların ayırt edicilik katsayılarının ortalamasıdır ve farklı başarı düzeylerindeki cevaplayıcıların test ya da alt testte yer alan sorularla hangi ölçüde ayırt edilebildiğinin göstergesidir.

MADDE AYIRICILIK DÜZEYİ	DEĞERLENDİRME
$d \geq 0,50$	Oldukça yüksek ayırt edicilik
$0,49 \geq d \geq 0,40$	Yüksek ayırt edicilik
$0,39 \geq d \geq 0,30$	Yeterli ayırt edicilik
$0,29 \geq d \geq 0,20$	Geliştirilebilir ayırt edicilik düzeyi: Daha yüksek bir ayırt etme gücü için soru gözden geçirilebilir.
$0,20 > d$	Yetersiz ayırt edicilik düzeyi: Soru gözden geçirilerek ayırt etme gücü artırılmalıdır.

KR-20 (İÇ TUTARLILIK KATSAYISI)

İç tutarlılık katsayısı testin bir defa uygulanması ile güvenilirliğin kestirilmesini sağlayan katsayıdır.

Bir testteki maddelere verilen cevaplar toplam test puanı ile uyumlu ise bu durumda testin iç tutarlılığa sahip olduğu söylenebilir. Yani bir testi oluşturan maddelerin birbiriyle uyumu iç tutarlılığı ifade eder. Ortak sınav uygulamamızda testi oluşturan maddelerin güçlük dereceleri hesaplanabildiğinden dolayı KR-20 iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. **KR-20 > 0,7** ise iç tutarlılık yüksektir yorumunu yapabiliriz.

ÜST VE ALT GRUPLAR

Ortak sınav uygulamasına katılan cevaplayıcı sayısının %27'si hesaplanır. Sıralanmış cevap kağıtlarından en yüksekten en düşüğe doğru grubun %27'si kadarı alınır; aynı işlem en düşük puandan yukarıya doğru da yapılır. Böylece test puanlarına göre %27'lik **üst ve alt gruplar** elde edilir. Bu iki grubun hiçbirine girmeyen aradaki cevap kağıtları kullanılmaz. Üst ve alt gruptaki cevap kağıdı sayıları genellikle eşittir. Ancak kesme puanlarına rastlayanların sayısı birden fazla ise bunların tamamının alınması gerekir. Bu durum alt ve üst gruptaki cevap kağıtlarının sayısının eşitliği anlamaz (TURGUT&BAYKUL,2015).

İL RAPORU

2018 - 2019 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TARİH DERSİ 2. DÖNEM 1. ORTAK SINAVI

DEĞERLENDİRME MADDE ANALİZLERİ

<http://sakaryaodm.meb.gov.tr>

@sakaryaodm

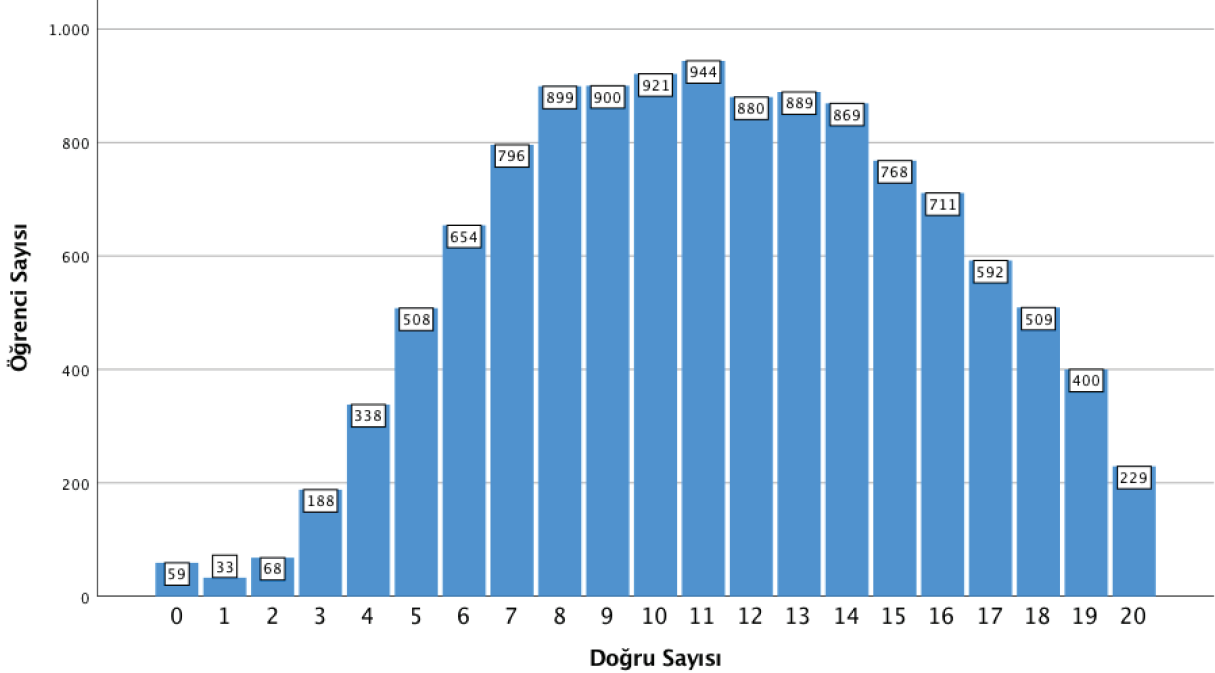
sakaryaodm@gmail.com

© Sakarya Ölçme Değerlendirme Merkezi

TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV ÖĞRENCİLERİ
DOĞRU SAYILARINA GÖRE FREKANS DEĞERLERİ

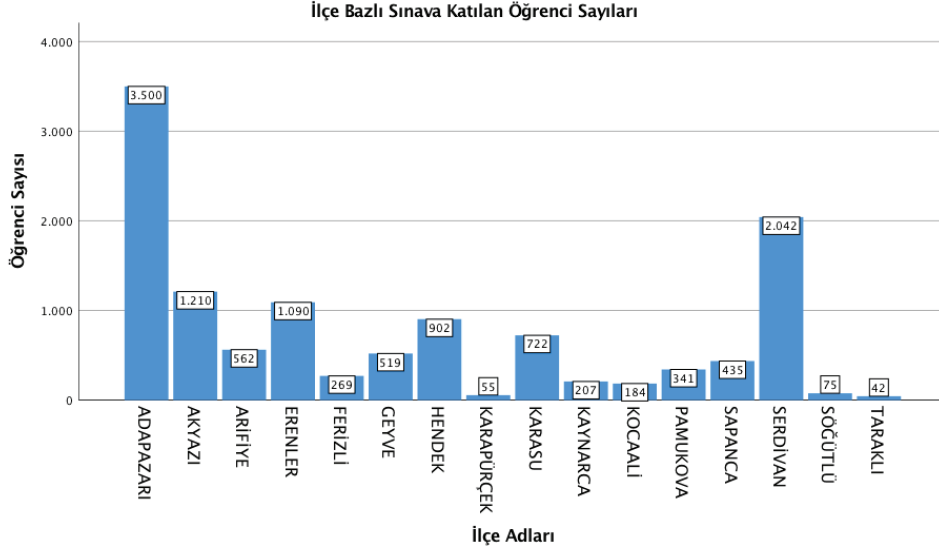
*Öğrenci katılımı, ilk okuma sonrası değerlendirilebilen öğrencileri kapsamaktadır.

Öğrencilerin Doğru Sayılarına Göre Dağılımı

TARİH DERSİ 10. SINIF ORTAK SINAV İLÇE KATILIM* SAYILARI

*Öğrenci katılımı, ilk okuma sonrası değerlendirilebilen öğrencileri kapsamaktadır.

Ortak sınav uygulamasına katılan öğrenci sayısı, **11.976'dır**. Katılım sayısı en fazla olan ilçemiz Adapazarı, en az olan ise Taraklı'dır.

Ortak Sınavın Değerlendirilmesi

BETİMSSEL İSTATİSTİKLER	SONUÇLAR
Uygulamada Değerlendirilen Öğrenci Sayısı	11.976
Çoktan Seçmeli Madde Sayısı	20
Aritmetik Ortalaması	56,59
Test Ortalama Güçlüğü	0,57
Testi Ortalama Ayırt Ediciliği	0,51
KR-20 Güvenirlik Katsayısı	0,80

Tarih dersi 10. sınıf ortak sınavında testin madde gücüğü **0,57** ve ayırt edicilik katsayısı **0,51** olarak hesaplanmıştır. Bu durumda testin orta güçlükte olduğu ve ayırt ediciliğinin oldukça yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Testin güvenilirlik katsayısı **KR-20** yöntemi ile **0,80** olarak hesaplanmıştır. Bu

değerler testin güvenilirliğinin yüksek olduğuna işaret etmektedir($r > 0.70$).

10. sınıf tarih dersi ortak sınav sonuçlarında her bir doğru sayısının frekansı yandaki tabloda verilmiştir. 59 öğrencimizin hiç doğrusu yoktur. Öğrencilerimizin 58'i soruları tamamen boş bırakmış ya da ortak sınava girmediği halde optik forma "Girmedi" alanı kodlanmamıştır. 1'i ise tüm soruları yanlış cevaplamıştır. 229 öğrencimiz ise tüm soruları doğru cevaplamışlardır. Tablodaki veriler incelendiğinde ortak sınav uygulamasına katılan öğrencilerimizin %36,6'sı sorulara 9 veya daha

az sayıda doğru yanıt vermişlerdir. Liselerde öğrenci sınıf geçme *baraj puanı* 50'dir; bu durumda öğrencilerimizin %63,4'ü geçer puan almışlardır. Öğrencilerimizin %9,4'ü ise 17 soru veya daha fazla soru cevaplamışlardır. 3. sayfada verilen histogram grafiği incelendiğinde sınavın normal dağılım ($p_1=0,57$, $mod=11$, $medyan=11$) gösterdiği yani ortak sınav uygulamasının orta güçlükte olduğu söylenebilir.

DOĞRU SAYISI	FREKANS	FREKANS ORAN %	YIĞMALI FREKANS ORAN %
0	59	0,5	0,5
1	33	0,3	0,8
2	68	0,6	1,3
3	188	1,5	2,9
4	338	2,8	5,6
5	508	4,2	9,8
6	654	5,4	15,2
7	796	6,5	21,8
8	899	7,4	29,1
9	900	7,4	36,6
10	921	7,6	44,1
11	944	7,8	51,9
12	880	7,2	59,1
13	889	7,3	66,5
14	869	7,1	73,6
15	768	6,3	79,9
16	711	5,8	85,8
17	592	4,9	90,6
18	509	4,2	94,8
19	400	3,3	98,1
20	229	1,9	100,0

Soru Bazlı Başarım Oranları

MADDE ANALİZLERİNDE VERİLEN DEĞERLERİN ANLAMI

DOĞRU SEÇENEK	A	B ✓	C	D	E
TOPLAM	525 (0,045)	9519* (0,813)	1057 (0,090)	554 (0,047)	

Öğrenci Sayısı

Öğrenci Oranı

SORU 01

1. Osmanlı Devleti hakkında sohbet eden Ömer, Emirhan, Mehmet, Yusuf ve Selim babalarının anlattıklarına göre dedelerinin şu görevlerde bulduklarını belirtmişlerdir.

Ömer'in dedesi : Müderris
 Emirhan'ın dedesi : Kadı
 Mehmet'in dedesi : Subaşı
 Yusuf'un dedesi : Demirci ustası
 Selim'in dedesi : Sancakbeyi

Osmanlı Devleti'nde hem askerlik hizmeti yapanların hem de memur statüsünde bulunanların askerî sınıfı oluşturduğu dikkate alındığında kimin dedesinin yöneten sınıfa mensup olmadığı söylenebilir?

- A) Yusuf
 B) Emirhan
 C) Mehmet
 D) Ömer
 E) Selim

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,74
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,47
KAZANIM	10.3.2. Tımar sisteminin özelliklerini siyasi, sosyal ve ekonomik açılarından değerlendirir.		
DOĞRU SEÇENEK	✓		
	A	B	C
	D	E	
TOPLAM	8886*(0,742)	854 (0,071)	607 (0,051)
ÜST GRUP	3814 (0,938)	48 (0,012)	34 (0,008)
ALT GRUP	1620 (0,473)	553 (0,161)	387 (0,113)
FARK	2194 (0,465)	-505(-0,150)	-353(-0,105)
			1093 (0,091)
			138 (0,034)
			522 (0,152)
			-384(-0,118)
			-303(-0,090)
			519 (0,043)
			30 (0,007)
			333 (0,097)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.74 ve ayırt ediciliği 0.47 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 94 iken alt grupta bu oran % 47'dir.

Bu soruyu, üst grupta yanlış yapan öğrencilerin %3'ü "D" çeldiricisine yönelmiştir. Bunun sebebi olarak öğrencilerin "müderris" sözcüğünü yöneten sınıfla ilişkilendirememiş olmaları söylenebilir. Alt grubun çeldiricilere dağılım göstermiş olması ise bu öğrencilerin bilgi eksikliğinin olduğu kanaatini güçlendirmektedir.

SORU 02

2. Osmanlı Devleti, yaptıkları hizmet karşılığında devlet görevlilerine ve savaşta yararlılık gösteren askerlere dirlik topraklar vermiştir.

Buna göre,

- I. has,
II. zeamet,
III. tımar

hangileri dirlik topraklardandır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,57	
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,66	
KAZANIM	10.3.2. Tımar sisteminin özelliklerini siyasi, sosyal ve ekonomik açılarından değerlendirir.				
DOĞRU SEÇENEK					✓
	A	B	C	D	E
TOPLAM	350 (0,029)	418 (0,035)	2923 (0,244)	1429 (0,119)	6840*(0,571)
ÜST GRUP	12 (0,003)	27 (0,007)	314 (0,077)	133 (0,033)	3578 (0,880)
ALT GRUP	232 (0,068)	250 (0,073)	1429 (0,417)	738 (0,215)	770 (0,225)
FARK	-220(-0,065)	-223(-0,066)	-1115(-0,340)	-605(-0,183)	2808 (0,655)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.57 ve ayırt ediciliği 0.66 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 88 iken alt grupta bu oran % 22'dir.

Bu soruda toplam öğrenci sayısının %24'ü; üst grubun %,7'si, alt grubun ise %41'i "C" çeldiricisine yöneldiği görülmektedir. Öğrencilerin I. ve II. maddeleri "tımar sistemi" ile ilişkilendirilmemesinden dolayı hata yaptıkları söylenebilir.

SORU 03

3. Osmanlı ordusunun temelini kapıkulu askerleri ile eyalet askerleri oluşturmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi kapıkulu askerleri sınıfında yer almaz?

- A) Yeniçeriler
- B) Lağımcılar
- C) Topçular
- D) Akıncılar
- E) Bostancılar

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,33		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,54		
KAZANIM	10.3.3. Yeniçeri Ocağı'nın ve Devşirme Sistemi'nin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	2030 (0,170)	2441 (0,204)	431 (0,036)	3927*(0,328)	3126 (0,261)
ÜST GRUP	482 (0,119)	237 (0,058)	62 (0,015)	2569 (0,632)	713 (0,175)
ALT GRUP	629 (0,184)	1215 (0,355)	202 (0,059)	300 (0,088)	1073 (0,313)
FARK	-147(-0,065)	-978(-0,296)	-140(-0,044)	2269 (0,544)	-360(-0,138)

MADDE YORUMU

. Sorunun madde gücü 0.33 ve ayırt ediciliği 0.54 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, gücü "ZOR" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 63 iken alt grupta bu oran % 09'dur.

Soruya cevap veren tüm öğrencilerin % 20'si "B" çeldiricisine yönelirken % 26'sı "E" çeldiricisine yönelmiştir. Bu durum öğrencilerin Osmanlı'da ordu yapısını kavrayamadıklarını, kapıkulu ve tımarlı sipahi ayrımını yapamadıklarını göstermektedir.

SORU 04

4. “Toplum çeşitli sanat kollarını yürüten insanlara muhtaç olduğuna göre bu sanat kollarını yürütecek çok sayıda insanın belli bir yerde toplanması ve her birinin belli bir sanatla uğraşması gerekir ki toplumun tüm ihtiyacı karşılanmış olsun.” sözü aşağıdaki âlim ve sûfilerden hangisine aittir?

- A) Ahmet Yesevi
B) Mevlânâ Celâleddîn-î Rumî
C) Ahî Evran
D) Yunus Emre
E) Hacı Bâýram-î Velî

DERS	TARİH					MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,49
SINIF	10. SINIF					AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,65
KAZANIM	10.4.1. Sûfilerin ve âlimlerin öğretilerinin Anadolu'nun İslamlaşmasına etkisini kavrar.						
DOĞRU SEÇENEK					✓		
	A	B	C	D	E		
TOPLAM	2054 (0,172)	1397 (0,117)	5826*(0,486)	1584 (0,132)	1081 (0,090)		
ÜST GRUP	226 (0,056)	160 (0,039)	3294 (0,810)	165 (0,041)	215 (0,053)		
ALT GRUP	1001 (0,292)	680 (0,198)	534 (0,156)	809 (0,236)	392 (0,114)		
FARK	-775(-0,237)	-520(-0,159)	2760 (0,654)	-644(-0,196)	-177(-0,062)		

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.49 ve ayırt ediciliği 0.65 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü “ORTA GÜÇLÜKTE” ve ayırt ediciliği “OLDUKÇA YÜKSEK” düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 81 iken alt grupta bu oran % 16'dır.

Toplumsal ahlak ile toplum içindeki sanat kollarının ayırt edilmesinin beklendiği bu soruda, öğrencilerin seçeneklerde verilen âlim ve sûfileri tanımadıkları söylenebilir. Ayrıca sorunun tüm çeldiricilerinin çalıştığı görülmektedir.

SORU 05

5. Osmanlı Devleti'nin temel eğitim kurumlarından olan medreseler için hangisi söylenemez?

- A) Hem dinî hem de akli ilimler okutulurdu.
- B) Giderleri tamamen devlet tarafından karşılanırdı.
- C) İlmiye sınıfı mensuplarını yetiştirirdi.
- D) Sahn-ı Seman ve Süleymaniye Medreseleri yüksek dereceli medreselerdi.
- E) Medrese hocalarına müderris denirdi.

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,47	
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,45	
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK		✓			
	A	B	C	D	E
TOPLAM	481 (0,040)	5682*(0,474)	3345 (0,279)	1801 (0,150)	647 (0,054)
ÜST GRUP	61 (0,015)	2837 (0,698)	881 (0,217)	226 (0,056)	57 (0,014)
ALT GRUP	246 (0,072)	850 (0,248)	1075 (0,314)	875 (0,255)	373 (0,109)
FARK	-185(-0,057)	1987 (0,450)	-194(-0,097)	-649(-0,200)	-316(-0,095)

MADDE YORUMU

Sorunun madde gücü 0.47 ve ayırt ediciliği 0.45 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, gücü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 70 iken alt grupta bu oran % 25'tir.

Öğrencilerden medrese ve ilmiye sınıfı arasındaki bağlantının kurulmasının beklendiği bu soruda alt grubun % 31'inin "C" çeldiricisine yöneldiğini görmekteyiz. Bu bağlantıyı kuramayan öğrencilerin yanlış seçeneklere yöneldiği görülmektedir. Ayrıca soru kökündeki altı çizili kelimeye dikkat edilmemesi de sorunun yanlış cevaplanmasının sebepleri arasındadır.

SORU 06

6. • Fatih, kendi kurduğu saray kütüphaneleri dışında ülkenin çeşitli şehirlerinde yaptırılan külliye, cami ve medreseler içerisinde de çok sayıda kütüphane kurmuştur.
• Yavuz Sultan Selim; bilim, kültür, sanat ve eğitim alanlarında önemli merkezler olan Urfa, Kahire, İskenderiye, Halep, Kudüs ve Şam'daki kültür ve sanat eserlerini İstanbul'a getirtmiştir.
• Kanuni Sultan Süleyman, ünlü Macar Kralı Matthias Corvinus'a (Matiyas Korvinus 1458- 1490) ait kütüphaneden bazı kitapların İstanbul'a getirilmesini istemiştir.
- Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**
- A) Siyasi ve idari alanda yenilikler yapıldığına
B) Bayındırlık faaliyetlerine önem verildiğine
C) Sosyal tabakalaşmanın görüldüğüne
D) İlmî faaliyetlere önem verildiğine
E) Teşkilatlanmaya önem verildiğine

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,80		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,42		
KAZANIM	10.4.3. Osmanlı coğrafyasında sözlü ve yazılı kültürün toplum hayatına etkilerini analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	660 (0,055)	502 (0,042)	843 (0,070)	9587*(0,801)	374 (0,031)
ÜST GRUP	12 (0,003)	56 (0,014)	79 (0,019)	3906 (0,961)	12 (0,003)
ALT GRUP	513 (0,150)	306 (0,089)	479 (0,140)	1862 (0,543)	258 (0,075)
FARK	-501(-0,147)	-250(-0,076)	-400(-0,120)	2044 (0,417)	-246(-0,072)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.80 ve ayırt ediciliği 042 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 96 iken alt grupta bu oran % 54'tür.

Bu soru tüm öğrenciler tarafından yüksek oranda (% 80) doğru cevaplanmıştır. Sorunun "kolay güçlük" derecesinde olmasının bunda etkili olduğu düşünülebilir.

SORU 07

7. Orhan Bey'in İznik'te kendi vakfı olarak kurduğu imaretiyle birlikte yeni bir şehir merkezi modeli ortaya çıkmıştır. Bu model en mükemmel hâlini İstanbul'da, Türk şehir modeliyle almıştır. Buna göre şehir merkezine cami, aşevi, hamam, şifahane gibi kurumlar yapılmış, yerleşme ise daha dış mahallelere kaydırılmıştır. Osmanlılar, şehirleşmeye getirdikleri bu yeni mimari anlayışla dağınık şekilde bulunan sosyal kurumları bir site içinde toplamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İmar faaliyetlerine önem verildiğine
B) Özgün bir mimari tarzın oluşturulduğuna
C) Mimaride Avrupa etkisinin görüldüğüne
D) Farklı mimari yapıların varlığına
E) Hayır kurumlarının oluşturulduğuna

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)			
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)			
KAZANIM	10.4.4. Osmanlı coğrafyasındaki zanaat, sanat ve kültür faaliyetleri ile bunlara bağlı olarak sosyal hayatta meydana gelen değişimleri analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	421 (0,035)	637 (0,053)	9214*(0,769)	494 (0,041)	1195 (0,100)
ÜST GRUP	10 (0,002)	35 (0,009)	3945 (0,970)	20 (0,005)	56 (0,014)
ALT GRUP	321 (0,094)	380 (0,111)	1617 (0,472)	332 (0,097)	769 (0,224)
FARK	-311(-0,091)	-345(-0,102)	2328 (0,498)	-312(-0,092)	-713(-0,211)

MADDE YORUMU

Sorunun madde gücü 0.77 ve ayırt ediciliği 0.50 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, gücü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 97 iken alt grupta bu oran % 47'dir.

Orhan Bey dönemindeki mimari anlayışla ilgili bilgilerin yoklandığı bu soruda genel başarı oranı (% 77) yüksektir. Alt grupta soruyu yanlış cevaplayan öğrencilerin %22'sinin "E" çeldiricisine yöneldiği görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin aşevi, şifahane gibi hayır kurumları hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklandığı söylenebilir.

SORU 08

8. İstanbul, stratejik ve jeopolitik önemi nedeniyle tarih boyunca hemen hemen her milletin ilgisini çekmiştir. Osmanlı Devleti de İstanbul'u defalarca kuşatmış, II. Mehmet Dönemi'nde şehri fethetmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u almak istemesinin nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Anadolu ve Rumeli toprak bütünlüğünün sağlanmak istenmesi
 B) Kara ve deniz ticaret yollarının denetiminin ele geçirilmek istenmesi
 C) Hz.Muhammed'in İstanbul'un fethiyle ilgili övgüsüne layık olma isteği
 D) Baharat Yolu üzerindeki hâkimiyetini kuvvetlendirmek istemesi
 E) Bizans'ın Osmanlı veraset işlerine karışması

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,40	
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,57	
KAZANIM	10.5.2. İstanbul'un Fethi'nin sebeplerini, fetih sürecini ve fethin stratejik sonuçlarını kavrar.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	578 (0,048)	381 (0,032)	2132 (0,178)	4796*(0,400)	4070 (0,340)
ÜST GRUP	45 (0,011)	48 (0,012)	191 (0,047)	2890 (0,711)	891 (0,219)
ALT GRUP	355 (0,104)	216 (0,063)	1104 (0,322)	469 (0,137)	1273 (0,372)
FARK	-310(-0,093)	-168(-0,051)	-913(-0,275)	2421 (0,574)	-382(-0,152)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.40 ve ayırt ediciliği 0.57 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ZOR" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 71 iken alt grupta bu oran % 14'dur.

İstanbul'un fethinin sebeplerinin sorulduğu bu soruda baharat yolu ile İstanbul'un ilişkilendirilmesi beklenmemektedir. Soruya yanlış cevap veren öğrencilerin bu ayrıntıyı gözden kaçırdığı düşünülebilir.

SORU 09

9. Aşağıdakilerden hangisi II.Mehmet'in İstanbul'u kuşatırken yaptığı hazırlıklardan biri değildir?

- A) Anadolu Hisarı'nın yaptırılması
- B) Aşırtma sistemli topların dökülmesi
- C) Tekerlekli yürüyen kuşatma kulelerinin yapılması
- D) 350-400 gemiden oluşan bir donanma oluşturulması
- E) Surların tahribi için lağımlar açılması

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,40
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,47
KAZANIM	10.5.2. İstanbul'un Fethi'nin sebeplerini, fetih sürecini ve fethin stratejik sonuçlarını kavrar.		
DOĞRU SEÇENEK	✓		
	A	B	C
TOPLAM	4808*(0,401)	2174 (0,182)	1306 (0,109)
ÜST GRUP	2696 (0,663)	431 (0,106)	259 (0,064)
ALT GRUP	664 (0,194)	808 (0,236)	479 (0,140)
FARK	2032 (0,469)	-377(-0,130)	-220(-0,076)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.40 ve ayırt ediciliği 0.47 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ZOR" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 66 iken alt grupta bu oran % 19'dur.

Bu soruya cevap veren tüm öğrenciler içinde "B" ve "E" çeldiricilerine toplam % 38 oranında yanlış cevap verdiği görülmektedir. Bu durumda çeldiricilerdeki bilgilerin tam olarak kavranmadığı düşünülebilir.

SORU 10

10. İstanbul'un Fethi, Fatih Sultan Mehmet'e bazı güçlü aileleri bertaraf etme imkânı sağlamış ve Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın idamı ile köklü ailelerin iktidarı paylaşma dönemi bitmiştir. Fatih Sultan Mehmet, sadrazamlık ve yeniçeri ağalığı gibi kurumlara doğrudan kendine bağlı kişileri getirmeye başlamıştır.

Fatih Sultan Mehmet yaptığı bu değişiklikle hangisini hedeflemiştir?

- A) Sosyal yapıyı değiştirmek
B) Taht kavgalarını önlemek
C) Veraset sistemini değiştirmek
D) Yetenekli kişileri göreve getirmek
E) Merkezî otoriteyi güçlendirmek

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)			
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)			
KAZANIM	10.5.2. İstanbul'un Fethi'nin sebeplerini, fetih sürecini ve fethin stratejik sonuçlarını kavrar.				
DOĞRU SEÇENEK					✓
	A	B	C	D	E
TOPLAM	872 (0,073)	2040 (0,170)	1128 (0,094)	907 (0,076)	7001*(0,585)
ÜST GRUP	72 (0,018)	302 (0,074)	239 (0,059)	82 (0,020)	3367 (0,828)
ALT GRUP	479 (0,140)	917 (0,268)	425 (0,124)	512 (0,149)	1079 (0,315)
FARK	-407(-0,122)	-615(-0,193)	-186(-0,065)	-430(-0,129)	2288 (0,513)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.58 ve ayırt ediciliği 0.51 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OL-DUKÇA" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 83 iken alt grupta bu oran % 31'dir.

Öğrencilerin Osmanlı Devleti'nde merkezi otoriteyle ilgili bilgilerinin sınanıldığı bu soruyu yanlış cevaplayan öğrencilerin %17'sinin "B" çeldiricisine yöneldiği görülmektedir. Öğrencilerin güçlü bir çeldiriciyle yanlış seçeneğe yöneldiği görülmektedir.

SORU 11

11. Hangisi İstanbul'un fethinin sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Doğu Roma İmparatorluğu yıkılmıştır.
 B) Feodal sistem güç kazanmıştır.
 C) Osmanlı Devleti'nin kuruluş süreci tamamlanmıştır.
 D) İslam dünyasında Osmanlı Devleti'nin saygınlığı artmıştır.
 E) II.Mehmet'e, Fatih ünvanı verilmiştir.

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,55		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,51		
KAZANIM	10.5.2. İstanbul'un Fethi'nin sebeplerini, fetih sürecini ve fethin stratejik sonuçlarını kavrar.				
DOĞRU SEÇENEK		✓			
	A	B	C	D	E
TOPLAM	1983 (0,166)	6527*(0,545)	2480 (0,207)	440 (0,037)	524 (0,044)
ÜST GRUP	246 (0,061)	3314 (0,815)	458 (0,113)	23 (0,006)	20 (0,005)
ALT GRUP	925 (0,270)	1040 (0,304)	815 (0,238)	280 (0,082)	358 (0,104)
FARK	-679(-0,209)	2274 (0,511)	-357(-0,125)	-257(-0,076)	-338(-0,100)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.55 ve ayırt ediciliği 0.51 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 82 iken alt grupta bu oran % 30'dur.

Bu soruyla İstanbul'un fethinin sonuçları sınanmıştır. "C" seçeneği en çok tercih edilen çeldirici olarak ön plana çıkmıştır. Öğrencilerin Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinin sona ermesi olayıyla ilgili yanlış bilgileri olduğundan dolayı bu çeldiriciye yöneldiği söylenebilir.

SORU 12

12. Tımarlı Sipahi, kullanma hakkı reayaya ait olan arazilerden topladığı vergilerin bir kısmını ile geçimini sağlar, bir kısmını ile de devlete tam teşekküllü asker yetiştirirdi.

Tımarlı Sipahilerin yetiştirdikleri askerler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Azeb
B) Deliler
C) Yeniçeri
D) Cebelü
E) Akıncı

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)		0,52
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)		0,72
KAZANIM	10.3.2. Tımar sisteminin özelliklerini siyasi, sosyal ve ekonomik açılarından değerlendirir.				
DOĞRU SEÇENEK	✓				
	A	B	C	D	E
TOPLAM	715 (0,060)	405 (0,034)	3569 (0,298)	6250*(0,522)	1012 (0,085)
ÜST GRUP	64 (0,016)	27 (0,007)	260 (0,064)	3612 (0,888)	98 (0,024)
ALT GRUP	326 (0,095)	225 (0,066)	1782 (0,520)	589 (0,172)	495 (0,144)
FARK	-262(-0,079)	-198(-0,059)	-1522(-0,456)	3023 (0,716)	-397(-0,120)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.52 ve ayırt ediciliği 0.72 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OL-DUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 89 iken alt grupta bu oran % 17'dir.

Öğrencilerin Osmanlı ordu sistemiyle ilgili bilgilerinin sınındığı bu soruda özellikle alt grubun % 52 ile "C" çeldiricisine yöneldikleri görülebilir. Bu duruma göre alt grubun Osmanlı ordu sistemini eksik ya da yanlış öğrendiğini söyleyebiliriz.

SORU 13

13. Osmanlı Devleti'nde devşirme sisteminin uygulanmasının amaçları ile ilgili olarak;

- I. merkezî otoriteyi korumak,
 II. imtiyazlı sınıfların oluşmasını engellemek,
 III. eyalet ordusuna asker yetiştirmek
ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) II ve III
 E) I, II ve III

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,26	
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,22	
KAZANIM	10.3.3. Yeniçeri Ocağı'nın ve Devşirme Sistemi'nin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	1491 (0,124)	332 (0,028)	2476*(0,257)	1444 (0,121)	6201 (0,518)
ÜST GRUP	302 (0,074)	91 (0,022)	1241 (0,305)	411 (0,101)	2016 (0,496)
ALT GRUP	686 (0,200)	144 (0,042)	548 (0,160)	469 (0,137)	1566 (0,457)
FARK	-384(-0,126)	-53(-0,020)	693 (0,145)	-58(-0,036)	450 (0,039)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.26 ve ayırt ediciliği 0.22 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ZOR" ve ayırt ediciliği "GELİŞTİRİLEBİLİR" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 31 iken alt grupta bu oran % 16'dır.

Bu soru, devşirme sistemi ile ilgilidir. Tüm öğrencilerin % 51.8 ile "E" çeldirisine yönelmeleri konunun yanlış ve eksik anlaşılması olduğunu göstermektedir. Ayrıca madde öncüllü sorularda öğrencilerde tüm öncülleri içeren seçeneği işaretleme eğilimi görülmektedir.

SORU 14

14. “İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, Sen kendini bilmedin, bu nice okumaktır?”
Yunus Emre bu dizeleriyle hangisini vurgulamıştır?
- A) Bilimsel çalışmaların önemini
B) İnsanın kendisini tanımasını
C) Allah sevgisine ulaşmayı
D) Bağnaz tutumdan uzak olmayı
E) Tüm insanların eşit olduğunu

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,78		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,23		
KAZANIM	10.4.1. Sûfîlerin ve âlimlerin öğretilerinin Anadolu'nun İslamlaşmasına etkisini kavrar.				
DOĞRU SEÇENEK		✓			
	A	B	C	D	E
TOPLAM	1947 (0,163)	9371*(0,782)	178 (0,015)	284 (0,024)	189 (0,016)
ÜST GRUP	420 (0,103)	3572 (0,879)	10 (0,002)	53 (0,013)	11 (0,003)
ALT GRUP	802 (0,234)	2219 (0,648)	127 (0,037)	127 (0,037)	146 (0,043)
FARK	-382(-0,131)	1353 (0,231)	-117(-0,035)	-74(-0,024)	-135(-0,040)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.78 ve ayırt ediciliği 0.23 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü “KOLAY” ve ayırt ediciliği “GELİŞTİRİLEBİLİR” düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 88 iken alt grupta bu oran % 65'tir.

Okuduğunu anlama ve yorumlama üzerine hazırlanmış olan bu soru öğrencilerin geneli tarafından doğru cevaplanmıştır.

SORU 15

15. II.Mehmet zamanında İstanbul'a gelmiş, Ayasofya Medresesi'nde matematik derslerine girmiştir. Onun etkisiyle medreselerde eğitim veren müderrislerin sadece nakli ilimler değil, akli ilimlerde de uzman olma zorunluluğu getirilmiştir.

Yukarıda sözü edilen bilim insanı kimdir?

- A) Akşemseddin
B) Ali Kuşçu
C) Uluğ Bey
D) Ebu Suud Efendi
E) Dursun Fakih

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,63		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,42		
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK	✓				
	A	B	C	D	E
TOPLAM	2631 (0,220)	7574*(0,632)	1090 (0,091)	359 (0,030)	291 (0,024)
ÜST GRUP	486 (0,120)	3312 (0,815)	201 (0,049)	33 (0,008)	25 (0,006)
ALT GRUP	1156 (0,337)	1352 (0,395)	498 (0,145)	235 (0,069)	171 (0,050)
FARK	-670(-0,218)	1960 (0,420)	-297(-0,096)	-202(-0,060)	-146(-0,044)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.63 ve ayırt ediciliği 0.42 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 81 iken alt grupta bu oran % 39'dur.

Öğrencilerin Fatih Sultan Mehmet döneminin önemli ilim adamlarından biri olan Ali Kuşçu'ya ait bilgilere sahip olması, bu sorunun genel olarak doğru cevaplanmasını sağlamıştır. Alt grupta ise "A" çeldiricisine % 33,7 oranıyla cevap verilmiştir. Bu durum eksik ya da yanlış öğrenme olduğu anlamına gelebilir.

SORU 16

16. I. Sadrazam
II. Defterdar
III. Vezir
IV. Nişancı

Yukarıda verilen devlet görevlilerini seyfiye ve kalemiye sınıfı olarak grupladığımızda hangisi doğrudur?

	<u>Seyfiye</u>	<u>Kalemiye</u>
A)	I-III	II-IV
B)	I-IV	II-III
C)	III-IV	I-II
D)	II-III	I-IV
E)	II-IV	I-III

DERS	TARİH					MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,71
SINIF	10. SINIF					AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,52
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.						
DOĞRU SEÇENEK	✓						
	A	B	C	D	E		
TOPLAM	8531*(0,712)	1226 (0,102)	1419 (0,118)	295 (0,025)	487 (0,041)		
ÜST GRUP	3855 (0,948)	90 (0,022)	93 (0,023)	3 (0,001)	24 (0,006)		
ALT GRUP	1452 (0,424)	665 (0,194)	737 (0,215)	227 (0,066)	335 (0,098)		
FARK	2403 (0,524)	-575(-0,172)	-644(-0,192)	-224(-0,066)	-311(-0,092)		

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.71 ve ayırt ediciliği 0.52 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 95 iken alt grupta bu oran % 42'dir.

Öğrenciler bu soruda devlet görevlilerinin hangi sınıfa mensup olduğunu anladıklarını verdikleri doğru cevap oranıyla göstermişlerdir. Eşleştirme olmasına rağmen soruya yüksek oranda doğru cevap verildiği görülmektedir. Yanlış cevap veren alt grup öğrencileri % 21 ile "C" çeldiricisine yönelmiştir. Buna göre alt grupta yanlış öğrenme söz konusu olabilir.

SORU 17

17. Osmanlı halkı sadece mesleklerine ve uğraş alanlarına göre yönetici sınıf ve reaya olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Orta Çağ'da Avrupa'da olduğu gibi soyluluğa dayalı sosyal tabakalaşma yoktu.

Buna göre,

- I. Toplum çeşitli meslek gruplarından oluşmaktadır.
- II. Toplumsal ayrıştırma yapılmamıştır.
- III. Yöneticiler kanunlara uyup uymamakta serbesttir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

DERS	TARİH		MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,63	
SINIF	10. SINIF		AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,48	
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	3173 (0,265)	292 (0,024)	7502*(0,626)	432 (0,036)	556 (0,046)
ÜST GRUP	573 (0,141)	8 (0,002)	3446 (0,848)	19 (0,005)	18 (0,004)
ALT GRUP	1269 (0,370)	203 (0,059)	1263 (0,369)	302 (0,088)	379 (0,111)
FARK	-696(-0,229)	-195(-0,057)	2183 (0,479)	-283(-0,083)	-361(-0,106)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.63 ve ayırt ediciliği 0.48 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 85 iken alt grupta bu oran % 37'dir.

Üst grubun % 14 , alt grubun da % 37 ile "A" çeldiricisine yöneldikleri görülmektedir. Bu durum konu ile ilgili yanlış ya da eksik öğrenme olduğunu göstermektedir.

SORU 18

18. Aşağıda verilen padişah ve şairlerinde kullandıkları mahlas eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) II. Murad -Lütfî
 B) II.Mehmet- Avnî
 C) II. Bayezid -Adlî
 D) Yavuz Sultan Selim- Selimî
 E) Kanuni Sultan Süleyman- Muhibbî

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,60
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,67
KAZANIM	10.4.3. Osmanlı coğrafyasında sözlü ve yazılı kültürün toplum hayatına etkilerini analiz eder.		
DOĞRU SEÇENEK	✓		
	A	B	C
	D	E	
TOPLAM	7145*(0,597)	1424 (0,119)	1074 (0,090)
ÜST GRUP	3708 (0,912)	93 (0,023)	134 (0,033)
ALT GRUP	825 (0,241)	742 (0,217)	520 (0,152)
FARK	2883 (0,671)	-649(-0,194)	-386(-0,119)
			893 (0,075)
			59 (0,015)
			511 (0,149)
			1409 (0,118)
			70 (0,017)
			810 (0,236)
			-740(-0,219)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.60 ve ayırt ediciliği 0.67 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 91 iken alt grupta bu oran % 24'tür.

Bu soruyu üst grup % 91 oranıyla doğru cevaplamıştır. Alt grup ise çeldiricilere dağılmış durumdadır. Bu durum bilgi eksikliğinin olduğu kanaatini doğurmaktadır.

SORU 19

19. Aşağıda verilen sanat dallarından hangisi Osmanlı Devleti'nde gelişme göstermemiştir?

- A) Ahşap işlemeciliği
- B) Taş işlemeciliği
- C) Ciltçilik
- D) Minyatür
- E) Heykeltçilik

DERS	TARİH				MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,64
SINIF	10. SINIF				AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,64
KAZANIM	10.4.4. Osmanlı coğrafyasındaki zanaat, sanat ve kültür faaliyetleri ile bunlara bağlı olarak sosyal hayatta meydana gelen değişimleri analiz eder.					
DOĞRU SEÇENEK					✓	
	A	B	C	D	E	
TOPLAM	385 (0,032)	368 (0,031)	2473 (0,206)	1009 (0,084)	7720*(0,645)	
ÜST GRUP	16 (0,004)	22 (0,005)	194 (0,048)	42 (0,010)	3789 (0,932)	
ALT GRUP	273 (0,080)	212 (0,062)	1303 (0,380)	612 (0,179)	1016 (0,297)	
FARK	-257(-0,076)	-190(-0,056)	-1109(-0,333)	-570(-0,168)	2773 (0,635)	

MADDE YORUMU

Sorunun madde gücü 0.64 ve ayırt ediciliği 0.64 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, gücü "KOLAY" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 93 iken alt grupta bu oran % 30'dur.

Bu soruda öğrencilerin Osmanlı'da sanat hakkındaki bilgileri sınanmıştır. Fakat özellikle alt grup tarafından "ciltçilik" seçeneği işaretlenmiştir. Bu durum öğrencilerin konuyu yanlış öğrendiği anlamına gelebilir.

SORU 20

20. Osmanlı Devleti'nde, başlarda bir iç mesele iken daha sonra dış mesele haline gelen olay hangisidir?

- A) Otlukbeli Savaşı
- B) Kırım'ın fethi
- C) Sırpsındığı Savaşı
- D) Şeyh Bedrettin Olayı
- E) Cem Sultan Olayı

DERS	TARİH	MADDE GÜÇLÜĞÜ(P)	0,57		
SINIF	10. SINIF	AYIRT EDİCİLİĞİ(d)	0,62		
KAZANIM	10.5.2. İstanbul'un Fethi'nin sebeplerini, fetih sürecini ve fethin stratejik sonuçlarını kavrar.				
DOĞRU SEÇENEK			✓		
	A	B	C	D	E
TOPLAM	524 (0,044)	813 (0,068)	1085 (0,091)	2678 (0,224)	6858*(0,573)
ÜST GRUP	37 (0,009)	66 (0,016)	50 (0,012)	356 (0,088)	3556 (0,875)
ALT GRUP	366 (0,107)	477 (0,139)	616 (0,180)	1079 (0,315)	878 (0,256)
FARK	-329(-0,098)	-411(-0,123)	-566(-0,168)	-723(-0,227)	2678 (0,618)

MADDE YORUMU

Sorunun madde güçlüğü 0.57 ve ayırt ediciliği 0.62 olarak hesaplanmıştır. Bu verilere göre madde, güçlüğü "ORTA GÜÇLÜKTE" ve ayırt ediciliği "OLDUKÇA YÜKSEK" düzeyde olarak değerlendirilebilir. Üst grupta, maddenin doğru cevaplanma oranı yaklaşık % 87 iken alt grupta bu oran % 26'dır.

Osmanlı Devleti'nin en önemli isyanlarından olan Cem Sultan Olayı öğrenciler tarafından genel olarak öğrenilmiştir. Yanlış yapan öğrencilerin "Şeyh Bedrettin Olayı" çeldiricisine yöneldikleri görülmektedir. Bu durum yanlış öğrenme ile ilgili olabilir.

HAZIRLAYANLAR

 MELİH BARÇIN

 ELİF KILIÇ

 ADEM DELİASLAN

 KAMİL AKSOY

ÇALIŞMALARIMIZA KATKI SUNAN ÖĞRETMENLERİMİZE ÇOK TEŞEKKÜR EDERİZ

Adı Soyadı	Okulu
AYCAN AKDEMİR METE	SERDİVAN ŞEHİT MEHMET ÖZTÜRK KIZ ANADOLU İHL
BİROL ÇATAK	SERDİVAN ŞEHİT ÜST. SELÇUK ESEDOĞLU ANADOLU LİSESİ
ENGİN KAPLAN	SERDİVAN TOBB MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
ERDAL ŞAHİN	ERENLER ŞEN PİLİÇ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
GÜLDEN ATASEVEN ÖZKAN	ADAPAZARI OZANLAR ANADOLU LİSESİ
HAKAN DEMİROĞLU	SERDİVAN 15 TEMMUZ ŞEHİTLER FEN LİSESİ
MEHMET HANİFİ AKÇAY	ADAPAZARI CEVAT AYHAN FEN LİSESİ
MEHMET KARATAŞ	ADAPAZARI MESLEKİ VE TAKNİK ANADOLU LİSESİ
NİHAL FENDOĞLU	ADAPAZARI İMKB SAKARYA MTAL

SAKARYA
İL MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

İLETİŞİM

@ sakaryaodm@gmail.com

t @sakaryaodm

globe http://sakaryaodm.meb.gov.tr

envelope Arabacıalanı Mahallesi Eski Kazımpaşa Caddesi
547. Sokak No:35 (E-Sınav Merkezi)
Serdivan/SAKARYA

©2019 Sakarya Ölçme Değerlendirme Merkezi